

Metodická práce

NOVADIDA – BARVY KOLEM NÁS, PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ A PŘÍBĚH KAPKY VODY

Tato metodika vznikla v rámci projektu Místní akční plán pro ORP Vysoké Mýto II.,
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009710

ZŠ a MŠ Zálší

Zpracoval/a: Zuzana Petráňová

Didaktická pomůcka „BARVY KOLEM NÁS“ obsahuje 10 karet. Každá karta je zaměřena na určitou barvu, na kartě je vždy vyobrazeno 20 fotografií různých věcí typických pro danou barvu. Didaktickou pomůckou lze využít např. v projektu „Dva týdny barev“ apod., kdy je vždy jeden den zaměřený na určitou barvu – děti každý den prožívají jinou barvu.

Didaktická pomůcka „PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ“ obsahuje 11 karet. Každá karta znázorňuje určitý ekosystém.

Didaktická pomůcka „PŘÍBĚH KAPKY VODY“ je rozdělena do 5 bloků. Obsahuje množství pěkně zpracovaných karet vztahujících se k vodě, malých kartiček s básničkami vysvětlující různé pojmy. Vše velmi dobře doplňuje maxi domino, opět zachycující kapku vody v různých situacích.

Všechny výše uvedené didaktické pomůcky se mezi sebou dají velmi dobře libovolně kombinovat.

Cílová skupina: děti předškolního věku

Cíl metodiky:

- naučit děti pojmenovat a rozlišovat barvy,
- ověřit znalost dětí o přírodě,
- podnítit děti k rozhodování ve výběru barev typických pro dané téma,
- rozvíjet estetický, umělecký a kulturní rozvoj,
- obohacení slovní zásoby,
- artikulační cvičení,
- rozvoj smyslového vnímání – zraku,
- rozvoj elementárních poznatků o přírodě,
- samostatně vyjadřovat své myšlenky, sdělení, komunikovat bez zábran
-

Postup:

To je barev na světě – děti sedí v kruhu na koberci a jsou jim postupně předkládány barevné karty, děti společně hlásí, jaká barva se na kartě nachází a zda se jim zdá barva veselá nebo smutná, poté jsou děti jednotlivě vyzvány, aby uvedly, co může mít takovou barvu nebo co mají doma stejné barvy. Tato činnost je vhodná na úvod barevných dnů, kde se probírají všechny barvy dohromady.

Duha – děti sedí na koberci, mají před sebou všech 10 karet a mají za úkol společně vybrat seřadit karty, aby tvořily duhu. Barvy, které do duhy nepatří, dají stranou.

Modrá, to je obloha a voda– práce s „modrou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme všechny obrázky na kartě. Vybereme si 4 obrázky a u nich společně vytleskáme slabiky a určíme počáteční hlásku. Odpovídáme na otázky: *Kdo nebo co z vyobrazených může létat? Kolik ptáků se nachází na obrázku? Kolik vyobrazených předmětů si můžeme obléci/obout na sebe? Kolik rostlin je na obrázku? Kdo má doma nějakou modrou hračku?*

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

S „Kapkou vody“ se podíváme, kde ještě můžeme vidět modrou barvu – použijeme karty Novadiva ŘEKA, RYBNÍK, MOŘE, vysvětlíme si rozdíly mezi ekosystémy a pojmy Novadiva KOLOBĚH VODY, STUDÁNKA, OBLÁČEK, RYBNÍK, VODOPÁD POTOPA

Relaxace na koberci – poslech relaxační hudby „Blue planet“ , zklidnění, uvolnění

Zelená je tráva – práce se „zelenou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Zelená barva je uklidňující. Na semaforu znamená „jeď“. Odpovídáme na otázky: *Jak na nás působí zelená barva? Co z vyobrazeného roste v lese/ u nás doma na zahradě/ v exotických zemích? Co patří do ovoce/ zeleniny? Je na obrázku nějaké zvíře?“ (žába)* Naučíme se říkadlo s pohybem *Leze žába po žebříku, natahuje elektriku, nejde to, nejde to, necháme to na léto.*

Logochvilka: nácvik správné výslovnosti Č,Š,Ž : hrášek, hruška, žalud, žába, čtyřlístek

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

PH: Čáp ztratil čepičku – orientace v prostoru, chůze v rytmu říkanky

S „Kapkou vody“ se podíváme do světa zelené barvy. Tentokrát do lesa a do dalekých zemí do deštného pralesa. Použijeme karty Novadiva LES a DEŠTNÝ PRALES a doplníme velkými kartami. V lese je vlhko. Stromy i jiné rostliny potřebují vodu.

- Co přebují rostliny k životu?
Cíl: seznámení dětí s tím, co potřebují rostliny k životu
Úkol: pozorovat rostliny ve vodě, bez vody, na světle

Žlutá, to je sluníčko – práce se „žlutou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Odpovídáme na otázky: *Je na obrázku nějaký živočich? Co z vyobrazeného můžeme jíst? Co patří do ovoce/zeleniny? Co ještě může být žluté? Ja tato barva světlá/tmavá/veselá/smutná? Co z vyobrazeného může být sladké/kyselé?* Vytleskáme slova: med, rybka, špagety, slunečnice a určíme počáteční hlásku. *Kdo má doma nějakou žlutou hračku?*

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

PH: Na barevné domečky – hra s obručkami, reakce na zvukový signál

S „Kapkou vody“ se přesuneme do téměř pusté suché pouště a doputujeme i na savanu. Barvou se blíží žluté barvě. Je tam teplo, sucho a tady zjišťujeme, že je voda vzácná. Použijeme karty Novadiva POUŠŤ a SAVANA a přiblížíme si pomocí velkých karet Novadiva, jak se zde žije.

- Čtené Příběhy z měsíční houpačky – Feláhové na Nilu a Karavana, rozbor příběhu, děj, postavy, výtvarné vyjádření putování pouští (vodovky, tuš)

Růžová je růžička – práce s „růžovou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Odpovídáme na otázky: *Co z vyobrazeného si vezmou maminky, když se chtějí líbit? Čím z vyobrazených věcí bychom maminky potěšili, kdybychom jim koupili některou z věcí na kartě? K čemu si můžeme přivonět? Co si můžeme dát v cukrárně? Kdo určitě více používá tuto barvu, maminka nebo tatínek? Kolik květů je na kartě? Co ještě může být růžové? Máme ve třídě něco růžového?*

Logochvilka: S – lotos, sladkost, prasátko

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

S „Kapkou vody“ putujeme dál po světě a nyní se dostáváme na krásnou louku plnou rozkvetlých květin nejrůznějších barev – použijeme kartu LOUKA. Sluníčko sice krásně svítí, ale vše velmi rychle vysychá, proto je potřeba aby zapršelo z obláček na obloze. Použijeme velké karty Novadiva s deštěm, mraky a naučíme se básničku OBLÁČEK.

Relaxace na koberci – O malém mráčku – zklidnění, dechová cvičení

Fialová fialka - práce s „fialovou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Fialku každý známe, když chodíme na vycházku, často je vidíme kolem cesty a víme, jak voní. Ale i jiné rostliny kvetou fialově a mají jinou vůni. Ve školce máme usušenou levanduli, pošleme dětem na přivonění. Odpovídáme na otázky: *Jsou na kartě pouze rostliny? Který obrázek se vztahuje k Vánocům? Co z vyobrazeného je určeno ke konzumaci? Jak na nás působí tato barva? Máme ve třídě něco fialového? V jaké pohádce šla dívka v zimě hledat fialky?*

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

- Domino – S dětmi budeme společně skládat Maxi domino – „Kapka vody“ v barevném poli v různých situacích

Hnědá to je barva zvířat - - práce s „hnědou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Hnědou barvu srsti či peří má mnoho zvířat, ale i dřevo a výrobky něho. Odpovídáme na otázky: *Na kartě je několik živočichů, kolik? Které vyobrazené živočichy můžeme chovat doma a kteří žijí v lese/v ZOO? Které obrázky mají spojitost se stromy nebo lesem? Je na kartě nějaký předmět, na který nesmí děti sahat? Co z vyobrazeného se může jíst? Co hnědého máme doma/ve školce? Na kartě jsou vyobrazeny houby, jaké druhy hub známe?*

Logochvilka :Na jakou hlásku začínají slova – čokoláda, sud, rys, čočka

PH: Na zajíce – obměna honičky s říkadlem

S „Kapkou vody“ se zastavíme na poli. Použijeme Novadiva kartu POLE. I tady zjišťujeme, že je voda potřeba aby zavlažila rostliny pěstované na poli.

- Co všechno pěstujeme na poli a jak se pole obdělává
Cíl: Seznámit děti s druhy obilí a způsoby obdělávání půdy
Úkol: Pozorovat na vycházkách polní hospodářství, poznávat druhy obilí a okopanin

Červená je srdíčko - práce s „červenou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Tato barva je velmi silná na někoho působí hezky na někoho zle. Může vyjadřovat lásku, sílu, ale i zločin a násilí. Na semaforu znamená „stop, stůj“. Odpovídáme na otázky: *„Které z vyobrazených věcí se dají konzumovat? Kdo má na zahrádce doma jahody? Co ještě může být červeného? Je na obrázku nějaký živočich? Znáte název pohádky, kde se objevuje červená barva? Jak na nás tato barva působí? Kdo z nás rád nosí červené oblečení?*

Logochvilka: Které z vyobrazených obrázků začínají na hlásku K

PH: Červení a zelení – hra pro 2 skupiny, reakce na sluchový signál, postřeh, běh

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

S „Kapkou vody“ cestujeme přes pole, louky, řeky i moře. Všude roste mnoho druhů rostlin, všude žijí lidé a spousta druhů zvířat. Na velkých kartách Novadiva budeme pozorovat různé podoby vody, popisovat co vidíme na obrázku, vytleskávat slabiky a poznávat barvy. Všichni ke svému životu potřebují vodu. Voda nám pomáhá, ale dokáže se i zlobit a uškodit. S malou kartičkou Novadiva si budeme povídat co je to POVODĚŇ.

Relaxace na koberci – příběh O víle a kouzelném kameni

Černá to je noc - práce s „černou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Pro někoho platí, že je opakem bílé, znamená zlo, tmu, noc. Odpovídáme na otázky: *Které z vyobrazených obrázků při sobě mívá čarodějnice? Kolik živočichů je na kartě? Které věci si můžeme vzít na sebe do*

společnosti? Na kartě se nachází obrázek koně, znáte nějakou písničku, kde se zpívá o koni? Máme ve třídě něco černého? Co ještě může být černého?

Relaxace na koberci: Čtený příběh Putování hvězdičky noční oblohou– zklidnění, odpočinek

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

„Kapka vody“ si myslela, že když je noc, že se nic neděje, ale i v noci, kdy všechno spí, voda stále teče v řekách, mraky plují na obloze také neustále a v noci může pršet, foukat vítr a dokonce někdy může přijít i bouřka.

- Skládání rozstříhaných obrázků kopií velkých karet Novadiva
Cíl: poznávání různých prostředí
Úkol: poskládat obrázek z částí ve skupinkách a popsat o co se jedná

Bílá to je sníh - práce s „bílou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Bílá symbolizuje čistotu, nevinnost, příměří. Na někoho působí chladně jako sníh. Odpovídáme na otázky: *Které předměty vyobrazené na kartě slouží ke sportu? Jsou na kartě nějaké živočichové? Co z vyobrazeného je lehké? Co se dá konzumovat? Co ještě může být bílého? Jak na nás působí bílá barva?*

PH: Bílé a černé opičky – hra pro 2 družstva, házení drátěnek, obratnost, uchopení předmětu

Dále si vysvětlíme některá přísloví, rčení, citáty a ustálená slovní spojení - viz příručka pro učitele k didaktické pomůcce.

S „Kapkou vody“ jsme doputovali až do hor, kde se drží celoročně sníh. Použijeme kartu Novadiva POLÁRNÍ KRAJINA. Vše je celé bílé, zahalené do sněhu. Kapka se začala klepat zimou a zjišťovala, že se z ní pomalu stává sněhová vločka a led. Věděla, že by v této krajině zmrzla, proto se tady nechtěla moc dlouho zdržovat a raději se přesunula nějak do tepla, ale stihla si přečíst na malé kartičce Novadiva co je to LED, SNÍH a naučila se básničku. Ještě se podívala na velké karty, jaké podoby má voda a raději se vydala domů.

Oranžová to je ohýnek - práce s „oranžovou“ kartou. Nejprve si s dětmi pojmenujeme a barvu a všechny vyobrazené obrázky na kartě. Oranžová barva je barva tepla, slunce a ohně, znamená pozor, nebezpečí. Odpovídáme na otázky: *Které z vyobrazených předmětů slouží k záchraně osob? Kdo může nosit výstražnou vestu? Co z vyobrazeného se dá jíst? Co patří do ovoce/zeleniny? Který z uvedených předmětů je opravdu nejtěžší? Kolik je na kartě květů? Který z předmětů na kartě pro nás může být nebezpečný? Do jakého ročního období spadá dýně?*

PH: Lodě v mlze a maják – hra pro dvojice, spolupráce dětí, vyhýbání se překážkám

Konečně se „Kapka vody“ dostala do tepla, málem v polární krajině zmrzla, ale přiblížila se k ohýnku, aby se trošku ohřála. Oranžové jazyky plamenů tak krásně hřály a vysoušely vše okolo, že nám milou kapku málem vysušily, ale naštěstí to dobře dopadlo a Kapka si mohla dál prohlížet spoustu krásných karet s vodou a o vodě. Nakonec se se všemi dětmi rozloučila, pomaloučku se vypařila na oblohu, ale děti nemusí být smutné, už ví, co je to koloběh vody a ví, že zase „Kapka vody“ vrátí.

Hodnocení: Hodnocení probíhá v komunitním kruhu zvláště pro každou barvu. Děti vyjádří, co se jim vedlo či nevedlo, s čím měly problém, popřípadě, jaké činnosti by ještě chtěly zařadit.